

1365

Beure: vocalisme tònic

(ALDC, II, L 16. Beure)

Aquest infinitiu deriva del llat. BĪBĒRE que, a través de *bebre, per vocalització de la *b* implosiva, va donar *beure*, com PARABŎLA > *paraula*. Recordem que la *ĭ* del llat. cl. va passar a [e] en llat. vg. (veg. PALDC, II, mapa 106), origen de *b[e]ure* en cat. occ. i alg., *b[ɛ]ure* (var. *beuri* 96) en cat. central i alguns parlars balears, *b[ɛ̃]ure* en ross. i *b[ə]ure* en la major part del bal., que en mall., en el PI 3, coneix la var. *b[o]u* per labialització de [ə] entre dos sons labials, variant que no es reflecteix en les nostres enquestes, però que es pot veure en el mapa 3 de Bibiloni, 2016 (pàg. 41).

Pel que fa a l'àrea de *b[ɛ]ure*, aquesta s'estén pel cat. central com a evolució normal de la *e* tancada llatinovulgar (com SĪCCU > *s[ɛ]c*, CATĒNA > *cad[ɛ]na*), ço que contrasta amb la major extensió del parònim *v[ɛ]ure* (o de *v[ɛ]u*) (cf. mapes 1366 i 1367), que s'endinsa dins el cat. nord-occ., on esperariem *v[ɛ]ure*, obertura que potser s'explicaria pel caràcter tardà del pas de -D- > [w] (VĪDET > *ve[ð]* > *v[ɛ]u*); una diferència d'obertura que cridava l'atenció de Coromines quan sentia de boca de Violant i Simorra, que era del Pallars Jussà, distingir [bɛ]ure 'veure' de [be]ure 'beure' (DECat). *Beure* és normatiu des del DOrt, 1917.

